

- 09.00.04. Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. К., 2002.
3. Розвиток культури України від часів Київської Русі до наших днів: веб-сайт. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10972> (дата звернення: 19.04.2022).
  4. Porter R. E. & Samovar L. A, eds. Intercultural Communication: A reader. Fifth edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1988. 340 p.

Вероніка Бондар

МУЖНЯ ЧИ КРИВАВА КОРОЛЕВА МАРІЯ ТЮДОР

В умовах розвитку сучасної історичної науки важливе місце належить роботам, присвяченим відомим історичним чи політичним діячам. Все частіше виникають питання, щодо ролі яку відіграє жінка, у суспільстві, особливо якщо так звана «слабка» стать стоїть на чолі могутньої держави в XVI ст. Інтерес до першої коронованої жінки-правительки Англії – Марію I Тюдор не вщухає й до сьогодні, що й посилює актуальність нашого дослідження.

Тему особистості Марії I Тюдор аналізували К. Еріксон [3], Н. Басовська [1], Л. Портер [4], Ю. Соусова [2] та ін.

Марія Тюдор I – перша і найвідоміша англійська королева із славнозвісних Тюдорів, вважається однією з найжорстокіших королев в історії. За її коротке правління, вона створила собі репутацію тирана, який спалював протестантів на вогнищах та намагався згорнути Реформацію, яка поглинала все більшу кількість населення.

Під час періоду правління Марії Тюдор I її охрестили «Кровожадною Мері», а з часом скоротили до «Кривавої Мері». Для того, щоб уявити яким же було правління першої коронованої жінки-правительки Англії варто зазирнути у її дитинство та юність.

Марія була єдиною дитиною Катерини Арагонської та короля Генріха VIII, яка дожила до дорослого життя. Була охрещена як католичка. Її матір іспанська інфанта та королева Англії прагнула як найкраще підготувати доньку до правління, її освітою займалися найкращі вчителі, вона була освіченою, володіла щонайменше грецькою та латинською мовами, окрім того досягла неабияких успіхів у музиці, займалася полюванням та верховою їздою, щоб за потреби виступити на чолі війська. Отже, маленьку Марію ще з дитинства готували до чогось значно більшого ніж просто шлюб.

Батько любив Марію, не пропускав нагоди похизуватися нею при дворі, купував дарунки, вважав її «своїм скарбом і скарбом свого королівства». Вже в 1525 році Марію було названо принцесою Уельською,

варто відзначити, що зазвичай цей титул отримував спадкоємець престолу.

Однак вже скоро життя Марії змінилося. Її батько вирішив розлучитися з Катериною Арагонською і Марію було визнано незаконнародженою. Значна кількість населення Англії підтримували Мері та щиро співчували. Генріх заборонив матері бачитися з донькою, розуміючи, що католицька частина населення може об'єднатися та виступити проти нього. Марію було понижено від титулу принцеси до «леді» та призначено придворною для своєї зведеної сестри Єлизавети, яка відтепер мала більше прав на трон [3].

У 1536 р. після довгої хвороби померла Катерина Арагонська. Марія важко проживала втрату матері і планувала поїхати до Іспанію. Але цього ж року Генріх VIII стратив свою другу дружину Анну Болейн, що вселило в Марію надію на світле майбутнє.

Пізніше в Мері народився брат, такий довгоочікуваний син для Генріха від його третьої дружини Джейн Сеймур. Марія навіть стала його хрещеною, а малий Едуард став першим в черзі на трон Англії.

Едуард хоч був зовсім малим проте був закоренілим протестантом, завдяки впливу який на нього чинили його радники, він зайняв трон як протестантський реформатор. Таким чином Марія, як ревна католичка знову потрапила в небезпечне становище. Вона знову поринула в сумні думки, що в неї немає майбутнього і, що її віра не встоїть в цій приреченій країні.

Водночас все її життя супроводжувалося серйозними проблемами із здоров'ям. Нині ця хвороба називається – ендометріоз, вона викликала в Мері страшенну біль та судоми продовж всього життя. Це була хронічна та рецидивуюча недуга, що робила її черствою і жорстокою.

У віці 15 років від хвороби легень помирає брат Марі, хоча існує версія, що його могли і отруїти. Напередодні смерті, Едуард, не бажаючи, щоб сестра посіла трон, вирішив оголосити своєю наступницею кузину-протестантку Джейн Грей. Її не підтримав народ тому, через 9 днів короткочасне правління Джейн завершилося.

Вже через кілька днів Марія Тюдор на хвилі неймовірної популярності здобула престол. Радість англійців немала меж: палили вогні, співали та танцювали прямо на вулиці. Просування королеви Марії до Лондона супроводжувалося тріумфом, та шаленими вітаннями в кожному місті і селі [1].

Однак незабаром Марія припустилася фатальних помилок, що спричинили повстання та розчарування народу. У англійців протягом років було дві ненависті: Папа та іноземний вплив. Королева Марія будучи небережною, «підняла на ноги» обидві. Вона по відкрито заявила про свій намір повернути Англійську церкву під юрисдикцію Риму і вийшла за між за молодшого від себе на 11 років головного принца-католика Європи – Філіпа II Іспанського. Це рішення спричинило перше повстання в Лондоні

проти Мері, яке вона успішно придушила.

Через кілька тижнів після одруження Англію поглинула чудова новина – королева вагітна. Час йшов, але дитина так і не народжувалася. Живіт збільшувався і Мері продовжувала стверджувати, що чує як б'ється в її лоні серце немовля. Проте пологи так і не розпочалися. Серед істориків побутує думка про фантомну вагітність – умовне явище, яке жінка переживає коли дуже хоче дитину і тоді проявляються характерні симптоми. Переживши 2 фантомні вагітності, Мері змирилася з тим, що спадкоємця у неї не буде [2].

Продовж першого року правління Мері значна кількість протестантів покинула Англію, а ті хто залишилися і наполегливо проголошували свої погляди стали об'єктами переслідувань. Це означало, що протестантські єретики зіткнулися із жахливим покаранням – смертю через спалення на вогнищі.

Незважаючи на жорстокий вчинок королеви Марії – засудження релігійних людей до вогню – це було насправді цілком нормально для того періоду. В Англії Тюдорів криваві покарання були звичною справою, а методів для страти було більш ніж достатньо: обезголовлення, кип'ятіння, повішення, четвертування та ін. Тим паче, що протягом раннього Нового часу як католики, так і протестанти вважали, що єресь виправдовує важке покарання, яке вона несе.

Певно королева Мері сподівалася, що початкова хвиля спалень може викликати різкий шок серед протестантів і вони повернуться до лона католицької церкви. В будь-якому разі кінцева мета полягала в тому, щоб стримати інших від нелояльних вчинків проти церкви та корони. Але все ж таки королева Марія недооцінила дух протестантів – і їхню готовність померти за цю справу.

Невід'ємною частиною історії про королеву Марію є – 280 протестантів, яких вона віддала у вогонь. Ці страти – головна причина її прізвиська – «Кривава Мері», однак варто сказати, що воно значно переоцінене, адже за її правління було страчено близько 300 людей, при тому, що за правління Генріха VIII була покарано 72 000 [4].

Померла королева Марія I Тюдор 17 листопада о 7-ій годинні ранку. Цей день продовж століть святкувався як день сходження її сестри Єлизавети на престол. У своєму заповіті вона просила спорудити меморіал, спільний для неї та її матері. Однак вона похована біля своєї молодшої сестри, а її пам'ять увічнена плитою із чорного мармуру.

Отже, період правління Марії I Тюдор, випав на переломний момент в історії Англії. Коли для відновлення фінансового господарства країни, доведеного до занепаду реформами Генріха VIII і Едуарда VI потрібні були кардинальні зміни та жорстокі методи їх впровадження.

Список використаних джерел

1. Басовская Н. И. Мария Тюдор: кровавый символ. Литагент «Прямая речь». URL: <http://izmail.maup.com.ua/biblioteka/akademichna-dobroche-snist2/dstu-8302-2015/prikladi-oformlennya-bibliografichnih-posilan-dstu-8302-2015>
2. Соусова Ю. И. Финансовая политика Марии Тюдор (1553–1558 гг.). Преподаватель XXI века. 2013. Т. 2. С. 264–270. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansovaya-politika-marii-tyudor-1553-1558-gg/viewer>
3. Erickson C. Bloody Mary. St. Martin's Griffin, 2007. 560 p. URL: <https://docer.pl/doc/n5xe1sv>
4. Porter L. The Myth of «Bloody Mary»: A Biography of Queen Mary I of England. 10th ed. St. Martin's Griffin, 2009. 464 p.

Катерина Бондаренко

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ

Діти з порушенням інтелектуального розвитку є найбільш численною категорією дітей з порушеннями розвитку. Згідно зібраних даних вони становлять 1–3 % від загальної дитячої популяції.

Поняття «розумова відсталість» розуміють як системне порушення пізнавальної діяльності, що має зворотний – затримка психічного розвитку (ЗПР) – та незворотний характер. Це поняття об'єднує численні і різноманітні форми патології, що характеризуються недорозвиненням когнітивної сфери, вищих психічних процесів, що розрізняються за етіологією, локалізацією, патогенезом, клінічним проявом, часом виникнення і особливостями протікання [4, с. 26–27].

Ураження, які призводять до порушення нормального функціонування мозку, виникають, як правило, на ранніх етапах – у внутрішньоутробному періоді, при народженні або ж в перші роки життя. Інтелектуальні порушення у дитини залежно від інтенсивності ураження кори головного мозку можуть виявлятися різними якісними характеристиками прояву: від легкого ступеня (IQ 50–70) до помірного (IQ 35–49), тяжкого (IQ 25–49) та глибокого (IQ 24 та нижче) ступенів [1, с. 45].

Ступені прояву інтелектуальних порушень впливають на фізичний та психічний розвиток дитини. Так, тільки діти з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня можуть опанувати поняття, розуміють звернене мовлення та мають невеликий словниковий запас, можуть себе самообслуговувати та піддаються навчанню. Вони можуть оволодіти навичками спілкування, грамотою, рахунком та деякими уявленнями про